

Motion till riksdagen 2009/10:K3

**av Berit Andnor m.fl. (s)
med anledning av prop. 2009/10:56**

Sekretess i vissa anställningsärenden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2009/10:56.

Motivering

I propositionen föreslås att sekretess ska införas i ärenden om anställning av myndighetschefer vid förvaltningsmyndigheter som lyder omedelbart under regeringen. Sekretessen ska gälla för uppgifter som lämnar eller kan bidra till upplysning om en enskild kandidats identitet, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men. Regeringen ska kunna besluta om att vissa anställningsärenden inte ska omfattas av sekretess. Sekretessen ska gälla i högst tio år.

Regeringen föreslår även att uppgifter som hänför sig till urvalstester i anställningsärenden ska omfattas av sekretess, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon närstående till denne lider men. Denna sekretess ska gälla i högst 50 år.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2010.

Den borgerliga regeringen har nu föreslagit mer hemlighetsmakeri kring utnämningar. Sekretess ska som regel gälla för ansökningar till statliga toppjobb. Detta blir helt fel väg att gå och gör att regeringens tidigare prat om öppenhet och spårbarhet blir rent hyckleri.

Regeringens förslag innebär att ingen förrän efter tio år kommer att kunna granska en tillsättning och säkert säga att den vilar på grundlagens bestämmelser om förtjänst och skicklighet. En sådan situation kan vi aldrig acceptera.

Vår utgångspunkt är att ett öppet ansökningsförfarande ska grunda sig på offentlighetsprincipen men utformas så att det inte i onödan utsätter enskilda sökande för skada och minskar rekryteringsbasen. Vi vill därför hitta en lösning där regeringen inte på eget initiativ kan hemlighålla ansökningar men

Fel! Okänt namn på

där enskilda sökande alltid ska ha en möjlighet att undvika att deras egna ansökningar blir offentliga. Hur detta bäst kan ske måste utredas och noga övervägas. Därefter behöver sekretesslagen ändras.

Några idéer som kan prövas för att nå målet kan vara

- ? att betrakta ansökningar som arbetsmaterial fram till dess att ett anställningsbeslut är fattat; då finns en möjlighet för sökande att dra tillbaka sin ansökning om de så önskar
- ? att låta enskilda som lämnar ansökningar själva avgöra om ansökan ska vara offentlig eller inte.

Det kan även finnas andra sätt att praktiskt reglera det som är vår huvudlinje kring sekretess i ansökningsärenden, nämligen att det är den enskilda sökande som ska ges möjlighet till anonymitet. Regeringen ska inte på eget initiativ kunna sekretessbelägga sådana handlingar som i dag är offentliga i ansökningsärenden.

Möjligheter att granska besluten i efterhand

I propositionen påstås att riksdagens arbete med att granska regeringens utnämningar borde underlättas genom de åtgärder som den borgerliga regeringen vidtagit under mandatperioden. Mot detta talar den praktiska erfarenheten. När en ny generaldirektör rekryterades för Banverket gjordes först en annonsering. Cirka tre månader efter det att det sista datumet för ansökan gått ut tillsattes en ny generaldirektör för Banverket. Denna hade först tre dagar tidigare lämnat in sin ansökan till regeringen. Vid granskningen av ärendet framkom att det efter det att tiden för ansökningar via annons gått ut hade skett en rekryteringsprocess med hjälp av en extern rekryterare. Denna process, som ledde fram till den kandidat som fick jobbet, var helt sluten och omöjlig att spåra. En sådan rekryteringsprocess kan inte sägas uppfylla kriterierna på öppenhet och spårbarhet.

Införandet av sekretess gör att konstitutionsutskottet kan granska ett tillsättningsförfarande på samma sätt som nu, men att de synpunkter som utskottet kan ha inte säkert kan motiveras öppet utan risk för att sekretessen röjs. Detta är givetvis en nackdel.

Dessutom kan det konstateras att regeringen i propositionen inte känns vid den del av kontrollmakten som frågeinstitutet består av. Det är självklart att riksdagens möjligheter att via interpellationer och frågor kontrollera tillsättningsärenden kraftigt begränsas när ansökningarna beläggs med sekretess. Detta förhållande nämns som sagt inte i propositionen där regeringen bara utgår från att det är konstitutionsutskottet som utövar kontrollmakten. Detta är en allvarlig misstolkning av kontrollmakten såsom den uttrycks i 12 kap. 5 § rekryteringsformen. Detta bör riksdagen skarpt kritisera.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 24 november 2009

Berit Andnor (s)

Yilmaz Kerimo (s)

Billy Gustafsson (s)

Sinikka Bohlin (s)

Helene Petersson i Stockaryd (s)

Phia Andersson (s)